

ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน Psychosocial Factors Affecting Drug Abstinence among Children and Youth

ฐิติมา จันทร์ช่วงโชติ^{1*}, บัญญัติ ยงย่วน², วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์², และ พัชรินทร์ เสรี²
Thitima Junchoungchot^{1*}, Banyat Yongyuan², Wimontip Musikaphan², and Patcharin Seree²

¹สาขาพัฒนาการมนุษย์ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
¹Human Development, National Institute for Child and Family Development, Mahidol University

²สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
²National Institute for Child and Family Development, Mahidol University

*ติดต่อผู้เขียน thitimajjj@hotmail.com

ส่งบทความ 6 เมษายน 2561 | แก้ไข 8 กรกฎาคม 2561 | ตอรับ 12 กรกฎาคม 2561 | เผยแพร่ 28 มีนาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางจิตสังคมด้านความตั้งใจเลิกยาเสพติด ด้านเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเลิกยาเสพติดที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 10-18 ปี สุ่มตัวอย่างโดยตารางเทียบสัดส่วนประชากรของ Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 จากกลุ่มประชากร 396 คน เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ร้อยละ 10 กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้จึงได้จำนวนทั้งสิ้น 214 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งเป็นผู้ที่มีประวัติหรือมีพฤติกรรมเสพยาเสพติดตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป ผู้ที่มีคะแนนจากแบบคัดกรองการใช้สารเสพติด (ASSIST-ATS: ฉบับใช้เฉพาะศาลเยาวชนและครอบครัว) อยู่ในระดับ 3 คะแนนขึ้นไป และเป็นผู้ที่ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมงานวิจัย ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยถึงอธิบดีผู้พิพากษาศาล 7 พร้อมแนบรายละเอียดงานวิจัยและแบบสอบถาม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างในศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดในพื้นที่ภาค 7 ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และประจวบคีรีขันธ์ ใช้ระยะเวลาเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 4 เดือน ตั้งแต่ มกราคม-เมษายน พ.ศ. 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลแบบให้เลือกตอบ ส่วนที่ 2 แบบประเมินการกระทำพฤติกรรมตามแผน สร้างขึ้นตามทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ Ajzen (1991) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของ ความตั้งใจเลิกยาเสพติด เจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเลิกยาเสพติด จำนวน 28 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเลิกยาเสพติด ($r=0.306$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเลิกยาเสพติดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเลิกยาเสพติด ($r=0.260$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และ 2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีค่า β เท่ากับ .170 และ .151 ตามลำดับ และปัจจัยทั้งสามตัวสามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนได้ ร้อยละ 10 (Adjusted $R^2=.100$)

คำสำคัญ: ปัจจัยทางจิตสังคม, ความตั้งใจเลิกยาเสพติด, เด็กและเยาวชน

Abstract

This research was aimed at study the relationship between psychosocial factors affecting drug abstinence in regards to attitude towards drug abstinence, subjective norm and perceived behavioral control over drug abstinence among children and youth. The sample consisted of 214 children and youth, out of 390, aged between 10 -18 years whose behaviors related to drug abuse before entering into the proceeding under any charges and their ASSIST-ATS above level 3. They were purposively sample according to Krejcie & Morgan's population table in their 1970 at the confidence level of 95% with an error of 5%. They had been consented to participate by the Provincial Juvenile and Family Court, Region 7, in 8 provinces including Nakhon Pathom, Suphanburi, Ratchaburi, Kanchanaburi, Petchaburi,

Samut Sakhon, Samut Songkram and Prachuap Kirikhan. Data were collected with the total period of 4 months from January, April 2017. The research instruments included a checklist questionnaire and an inventory relating to drug abstinence as developed under the Theory of Planned Behavior of Ajzen (1991) in order to study relationship and power of prediction of drug abstinence, attitude towards drug abstinence, subjective norm and perceived behavioral control over drug abstinence in 28 items. The statistics for data analysis involved frequency, percentage, mean, correlation analysis, and multiple regression analysis.

The results showed that: 1) subjective norm and perceived behavioral control over drug abstinence were positively related with the intention to abstain from drugs among children and youth at a significant level of .01, 2) subjective norm and perceived behavioral control over drug abstinence affected the intention to abstain from drugs among children and youth at a significant level of .05 and β level of .170 and .151 respectively. All mention three factors had predicted their drug abstinence among children and youth at the level of 10% (Adjusted R^2 = .100).

Keywords: psychosocial factors, drug abstinence, children and youth

■ บทนำ

ยาเสพติดเป็นปัญหาทางสังคมที่ทวีความรุนแรง กระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคม ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ปัญหาด้านความสัมพันธ์ในชุมชน และปัญหาด้านสาธารณสุข ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังและควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากผลของการใช้ยาเสพติดจะไปทำลายระบบการทำงานของร่างกาย และทำลายสมองซึ่งถือเป็นอวัยวะที่มีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดร่วมกับกระทรวงมหาดไทยได้ทำการประเมินสถานะหมู่บ้านและชุมชน พ.ศ. 2560 พบว่า มีหมู่บ้านและชุมชนจำนวน 24,282 แห่ง จากหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ จำนวน 81,983 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดและในจำนวนดังกล่าวมี 3,470 แห่ง เป็นหมู่บ้านและชุมชนที่มีปัญหายาเสพติดอย่างมาก และพบข้อมูลจากเครือข่ายวิชาการสารเสพติดที่ทำการสำรวจจำนวนประชากรที่ใช้สารเสพติดและความชุกปี พ.ศ. 2559 พบว่า มีประชากรที่เคยใช้สารเสพติด จำนวน 2,964,444 ราย คิดเป็นสัดส่วน 58.2 ต่อประชากร 1,000 ราย (สำนักงาน ปปส. ภาค 7, 2560; กรมสุขภาพจิต, 2559)

สำนักงานปราบปรามยาเสพติด ภาค 7 ได้รายงานสถิติการจับกุมคดียาเสพติด ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2560 พบว่า มีคดียาเสพติด จำนวน 1,632 คดี เมื่อจำแนกตามพื้นที่จังหวัด พบว่า จังหวัดที่จับกุมคดียาเสพติดมากที่สุด คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ตามลำดับ กลุ่มการค้าส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มผู้ค้ารายย่อยถึงรายกลางในพื้นที่ตอนในตั้งแต่ จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดนครปฐม เครือข่ายนักค้าในพื้นที่ยังคงรับยาเสพติดมาจากพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และยังคงลักลอบ

ลำเลียงยาเสพติดไปสู่ภาคใต้อีกด้วย สาเหตุที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดเพิ่มขึ้น เนื่องจากพื้นที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน จึงถือเป็นเส้นทางหลักในการลักลอบนำเข้ามาและส่งผ่านยาเสพติด เพื่อลำเลียงต่อไปยังประเทศใกล้เคียง (สำนักงาน ปปส. ภาค 7, 2560) จากผลการรายงานดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสถิติจำนวนคดีอาญาทั่วประเทศ โดย สำนักงานศาลยุติธรรม (2558) รายงานว่า คดีอาญาประเภทความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มีจำนวนมากที่สุดเมื่อจำแนกผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อายุ 14-17 ปี เป็นไปในทิศทางเดียวกับรายงานของศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมสุขภาพจิต (2559) พบว่า ผู้เข้ารับการรักษาบำบัดยาเสพติดส่วนใหญ่อายุระหว่าง 15-24 ปี มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 50 ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญต้องมีการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด ด้านพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดที่น่ากังวล คือ แนวโน้มที่เพิ่มขึ้นของการใช้ยาเสพติดร่วมกันมากกว่า 1 ชนิด ซึ่งส่งผลให้การบำบัดรักษามีความซับซ้อนมากขึ้น

ผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหายาเสพติดตามทฤษฎีอาชญาวิทยาของกลุ่มแนวคิด Life-Course Theory โดย Sampson และ Laub (2003) มองว่าวัยรุ่นหรือเด็กและเยาวชน “เป็นช่วงอายุที่มีปัญหามากกว่ากลุ่มอื่น ๆ” เป็นวัยที่มีการกระทำความผิดมากที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี (วันัญญา แก้วแก้วปาน, 2560) สาเหตุหลักของการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชน มาจากปัจจัยภายในตัวของเด็กเองที่อยากรู้ อยากลอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสารเสพติด ประสบความล้มเหลวในชีวิต หรือเกิดจากการเจ็บป่วย และปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัวที่ส่งผลถึงความรู้สึก สภาพจิตใจของสมาชิกในครอบครัว ส่วนปัจจัยภายนอกนั้น พบว่า สิ่งแวดล้อมมีแหล่งระบาดของยาเสพติดที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ได้รับแบบอย่างที่ไม่เหมาะสม

ด้านยาเสพติดจากสื่อประเภทต่าง ๆ รวมถึงการอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น เศรษฐกิจตกต่ำ ว่างงาน มีหนี้สินล้นพ้นตัว บางคนพยายามทำงานหนักเพื่อต้องการที่จะมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ร่างกายอ่อนเพลียจึงหันมาใช้สารเสพติดที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทเพื่อให้สามารถทำงานต่อไปได้ และเมื่อใช้เป็นประจำก็จะทำให้ติดสารเสพติดนั้นได้ (กรมสุขภาพจิต, 2559)

จากการสำรวจข้อมูลด้านแนวทางการบำบัดยาเสพติดในสถานบำบัดต่าง ๆ พบว่า ส่วนใหญ่มักจะใช้กระบวนการบำบัดยาเสพติดในรูปแบบจิตสังคม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการบำบัดสามารถเลิกยาเสพติดทั้งทางกายและทางจิตใจ แต่ผู้เข้ารับการบำบัดยังขาดความตั้งใจในการเลิกยาเสพติด ส่งผลให้กระบวนการบำบัดไม่ประสบผลสำเร็จหรือบำบัดสำเร็จแล้วแต่ยังหวนกลับไปเสพซ้ำอีก (ณัฐกานต์ จันทราช, 2561) ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมเป้าหมายนั้นให้สำเร็จ ได้แก่ ทัศนคติและการประเมินตนเอง (Martin et al., 2015) นอกจากนี้ยังพบว่ามีการศึกษาปัจจัยที่จะช่วยให้ผู้รับการบำบัดสามารถเลิกยาเสพติดได้ คือ ความสัมพันธ์ทางบวกระหว่าง การสนับสนุนทางสังคมและความมุ่งมั่นตั้งใจเลิกยาเสพติด ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นผู้ใช้ยาเสพติด (Liu, Wang, Chui, & Cao, 2018) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาถ แก้วมาตราช, ฉิมห์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส, พิชามณูชย์ ปุณโณทก, ภาคินี เดชชัยยศ, และ ศรวิษณุ บุญประทุม (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดของเยาวชนที่ใช้สารเสพติด ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 39.22 ของเยาวชนมีความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และปัจจัยที่สามารถทำนายความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดได้แก่ ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนทางสังคม ($\beta=.39, p<.001$) โดยสามารถทำนายความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดของเยาวชนที่ใช้สารเสพติดได้ร้อยละ 15 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ Bashirian, Hidarnia, Allahverdi-pour, และ Hajizadeh (2012) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนมาทำนายการตัดสินใจใช้ยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น จากการศึกษาพบว่า เจตคติและการคล้อยตามกลุ่ม มีผลต่อความตั้งใจในการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่น โดย Fishbein และ Ajzen (1980, cited in Ajzen, 1991) ได้ร่วมกันอธิบายว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล สรรหาข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของตนเอง ดังนั้นพฤติกรรม

ส่วนมากจึงอยู่ภายใต้การควบคุมของความตั้งใจ ที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น (Behavioral intention) พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้นล้วนเกิดจากการพิจารณา และถูกไตร่ตรองมาก่อนแล้วจึงมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจนั้นคือ เจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior (AB)) และบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms (SN)) ต่อมา Ajzen ได้เพิ่มปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม สาเหตุของการเพิ่มปัจจัยนี้ขึ้นมา เนื่องจากมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมเป้าหมาย และมีอิทธิพลต่อการกระทำพฤติกรรมเป้าหมายได้โดยตรง ทำให้สามารถทำนายความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมและทำนายพฤติกรรมได้อย่างหลากหลายมากขึ้น และกำหนดเป็นทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior (TPB)) ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นเสมือนปัจจัยที่จูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เช่น ความรู้ ทักษะ เวลา โดยสามารถส่งผลทั้งทางตรงต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลและส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในทางอ้อม ผ่านตัวแปรความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล (Ajzen, 1991)

จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ มักอยู่ภายใต้การควบคุมของความตั้งใจทั้งนั้น (complete validation control) ความตั้งใจได้ถูกสมมุติว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการสร้างแรงจูงใจให้กระทำพฤติกรรมนั้นๆ ด้วยเหตุนี้ความตั้งใจจึงเป็นตัวทำนายว่าจะเกิดพฤติกรรมนั้นๆ หรือไม่ แต่ในความเป็นจริงแล้วมีพฤติกรรมหลายอย่างที่มิได้อยู่ภายใต้ความตั้งใจเพราะการกระทำพฤติกรรมต่างๆ ยังต้องอาศัยปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น ทรัพยากรและโอกาส

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว สะท้อนถึงปัญหาสังคมและแนวโน้มคุณภาพประชากรของประเทศชาติที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการไม่สามารถเลิกใช้สารเสพติดได้สำเร็จหรือการกลับมาเสพซ้ำอีก ด้วยเหตุนี้จึงควรหันมาให้ความสนใจศึกษาแนวทางแก้ไข พื้นฟูและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ห่างไกลจากยาเสพติด กลับมาเป็นสรรพกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ซึ่งการหาแนวทางดังกล่าวนี้ควรที่จะทำการศึกษาในบริบทที่มีความเฉพาะเจาะจง ทำการสำรวจในสภาพแวดล้อมที่มีความชุกของยาเสพติด ซึ่งประชากรที่น่าสนใจ ได้แก่ พื้นที่ภาค 7 ซึ่งเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นแหล่งพักยาเพื่อเตรียมส่งต่อไปยังแหล่งต่างๆ ภายในประเทศ และกลุ่มที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุด คือ กลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 10-18 ปี แต่จากการ

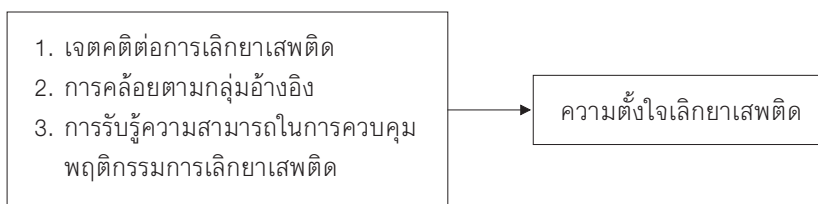
ศึกษางานวิจัยที่ผ่านมายังพบข้อมูลของกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติดแบบไม่ถูกควบคุมตัวไว้ในสถานที่ใดที่หนึ่งในกระบวนการยุติธรรมนั้นยังมีอยู่น้อย โดยกลุ่มเหล่านี้จะได้รับการมอบตัวให้กลับไปอยู่ในความดูแลของผู้ปกครองและอยู่ในสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเดิมของเด็ก ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมเป้าหมายให้สำเร็จได้นั้น ประกอบด้วยปัจจัยทางจิตสังคม อันได้แก่ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่ม และการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจกระทำพฤติกรรมเป้าหมาย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน อายุ 10-18 ปี ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาก่อนเข้าสู่กระบวนการพิจารณาด้วยข้อหาใด ๆ ก็ตามและได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดในพื้นที่ภาค 7 ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยทางจิตสังคมกับความตั้งใจเลิกยาเสพติดและทราบถึงอิทธิพลของปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนงานในการแก้ไขปัจจัยทางลบและส่งเสริมปัจจัยทางบวก ซึ่งจะช่วยให้วัยรุ่นสามารถเลิกยาเสพติดได้เป็นผลสำเร็จ

■ คำถามการวิจัย

1. เจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม

■ กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภูมิกอบแนวคิดในการวิจัย

■ วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. วิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติด ตามทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน

การเลิกยาเสพติด มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนหรือไม่

2. ปัจจัยเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติด ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนหรือไม่

■ วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติดกับความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

2. เพื่อศึกษาปัจจัยเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติดที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

■ สมมุติฐานการวิจัย

1. เจตคติต่อการเลิกยาเสพติดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

2. เจตคติต่อการเลิกยาเสพติดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติดส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

(The Theory of Planned Behavior: TPB) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ 1) เจตคติต่อการเลิกยาเสพติด 2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และ 3) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติด โดยทำการศึกษาในกลุ่มประชากรที่เป็นเด็กและเยาวชน อายุระหว่าง 10-18 ปี จำนวน 396 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยตารางเทียบสัดส่วน

ประชากรของ Krejcie และ Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมร้อยละ 10 กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้จึงได้จำนวนทั้งสิ้น 214 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ เด็กและเยาวชน อายุ 10-18 ปี ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาก่อนเข้าสู่กระบวนการพิจารณาด้วยข้อหาใด ๆ ก็ตาม และได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดในพื้นที่ภาค 7 ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 396 คน (โดยใช้ข้อมูลปี พ.ศ. 2558)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กและเยาวชน อายุ 10-18 ปี ที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาก่อนเข้าสู่กระบวนการพิจารณาด้วยข้อหาใด ๆ ก็ตาม และได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวในศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดในพื้นที่ภาค 7 ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 214 คน ซึ่งได้โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงมีเกณฑ์การเลือก ดังนี้

2.2.1 คุณสมบัติหรือเกณฑ์ในการคัดเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่าง (inclusion criteria)

1) มีประวัติหรือมีพฤติกรรมเสพยาเสพติดตั้งแต่ 1 ครั้ง ขึ้นไป

2) มีคะแนนจากแบบคัดกรองการใช้สารเสพติด (ASSIST-ATS: ฉบับใช้เฉพาะศาลเยาวชนและครอบครัว) อยู่ในระดับ 3 คะแนนขึ้นไป

3) สามารถอ่านแบบสอบถามและเข้าใจคำถาม คำตอบได้เป็นอย่างดี

4) ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมงานวิจัย

2.2.2 คุณสมบัติหรือเกณฑ์ในการคัดออกจากกลุ่มตัวอย่าง (exclusion criteria)

1) ทำแบบสอบถามไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

2) ผู้เข้าร่วมการวิจัยแสดงความจำนงไม่ต้องการเข้าร่วมหรือขอยุติการเข้าร่วมในระหว่างทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดก่อนถูกดำเนินคดี ลักษณะครอบครัวหรือบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยก่อนถูกดำเนินคดี ระดับการศึกษา

ของบิดาและระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดาและอาชีพของมารดา ลักษณะชุมชน ปริมาณคนที่เสพยาเสพติดที่รู้จัก ปริมาณคนที่เสพยาเสพติดที่รู้จักและสามารถเลิกเสพยาเสพติดได้

2. แบบประเมิน (Theory of Planned Behavior: TPB) ตามทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน (The theory of planned behavior) ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ตอน คือ 1) ความตั้งใจเลิกยาเสพติด จำนวน 5 ข้อ 2) เจตคติต่อการเลิกยาเสพติด จำนวน 6 ข้อ 3) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จำนวน 7 ข้อ 4) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติด จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งหมด 28 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดให้ข้อความทางบวกระดับมากที่สุด มี 5 คะแนน ไปจนถึงน้อยที่สุดมี 1 คะแนน ส่วนข้อความทางลบให้คะแนนในทิศทางกลับกัน

ในการกำหนดระดับความตั้งใจเลิกยาเสพติด เจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนนั้น โดยวิธีการแปลผลตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (absolute criteria) ตามแนวทางของ Best (1981, อ้างถึงในวัน เดชพิชัย, 2535) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำตัวอย่างเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. นำเครื่องมือให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพฤติกรรมศาสตร์ที่ทำงานกับเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชำนาญการพิเศษ ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง จำนวน 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านยาเสพติด 1 ท่าน (พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ดูแลด้านการบำบัดยาเสพติด) ได้ตรวจสอบคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ใช้ดัชนี IOC (Item Objective Congruence)

3. ทดสอบเครื่องมือ (try out) กลุ่มเด็กและเยาวชนของโรงพยาบาลตุลาการเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 30 คน

4. ทดสอบค่าความเชื่อมั่น (reliability analysis) โดย

หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

4.1 ความตั้งใจเลิกยาเสพติดเท่ากับ .824

4.2 ค่าความเชื่อมั่นปัจจัยทางจิตสังคม รวมทั้ง 3 ปัจจัยเท่ากับ .803

4.2.1 ปัจจัยเจตคติต่อการเลิกยาเสพติดเท่ากับ .736

4.2.2 ปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเท่ากับ .757

4.2.3 ปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเลิกยาเสพติดเท่ากับ .884

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมในการวิจัยโดยผ่านการพิจารณาและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รหัสโครงการ 2016/277.1307 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าร่วมการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างโดยไม่มีผลกระทบบหรือข้อบังคับใดๆ และผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถยุติการเข้าร่วมการวิจัยในช่วงใดก็ได้

2. ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยถึงผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวทั้ง 8 จังหวัด พร้อมแนบสำเนาหนังสือตอบรับจากอธิบดีผู้พิพากษาภาค 7 อนุญาตให้เก็บข้อมูลวิจัย และเอกสารประกอบ ได้แก่ เอกสารชี้แจงรายละเอียดงานวิจัย เครื่องมือวิจัย สำเนาหนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน พร้อมเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยและแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย ร่วมกับการได้รับความร่วมมือจากนักจิตวิทยาเป็นผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล

3. ประสานงาน ด้วยระบบวิดีโอคอลกับทางคณะนักจิตวิทยาทั้ง 8 จังหวัด เพื่อทำการชี้แจงขั้นตอนและวิธีการดำเนินการคัดกรองกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติ และให้กลุ่มตัวอย่างดำเนินการตอบแบบสอบถามที่ถูกต้อง ในระหว่างนี้หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับงานวิจัยสามารถติดต่อที่ผู้วิจัยได้ทันที

4. นักจิตวิทยาดำเนินการคัดกรองกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบคัดกรองการใช้สารเสพติด (ASSIST-ATS: ฉบับใช้เฉพาะศาลเยาวชนและครอบครัว) โดยคัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนอยู่ในระดับ 3 ขึ้นไป และดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ใช้ระยะเวลาเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 4 เดือน

โดยเริ่มตั้งแต่ เดือนมกราคม-เมษายน พ.ศ. 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสถิติ ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล นำมาแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเลิกยาเสพติดกับความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดของเยาวชน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดด้วยสถิติสัมประสิทธิ์ถดถอยแบบพหุคูณ (stepwise multiple linear regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 95.3 และเพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 อายุของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ย 17 ปี ระดับการศึกษาสูงสุดก่อนถูกดำเนินคดีส่วนใหญ่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8

2. ลักษณะครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พบว่า บิดา-มารดา แยกกันอยู่ จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาบิดา-มารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 และบิดาหรือมารดาเสียชีวิต จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตามลำดับ ส่วนบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ด้วยก่อนถูกดำเนินคดี พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยกับบิดาและมารดา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาอาศัยกับญาติ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 และอาศัยกับมารดา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ตามลำดับ ระดับการศึกษาของบิดากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พบว่า มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษา จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และ ระดับการศึกษาของมารดาส่วนใหญ่ พบว่า มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาถึงประถมศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 51.4 ด้านอาชีพของบิดา ส่วนใหญ่ทำงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 47.2 และอาชีพของมารดา ส่วนใหญ่ทำงานรับจ้างทั่วไป จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7

3. ลักษณะชุมชนและปริมาณคนเสพยาเสพติดที่กลุ่มตัวอย่างรู้จัก พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 126 คน หรือ

คิดเป็นร้อยละ 58.9 รายงานว่าชุมชนที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยไม่มีสภาพเป็นแหล่งเสพยาและไม่มีแหล่งค้ายาเสพติด และพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักผู้เสพยาเสพติด 1-2 คน จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างรู้จักคนที่เสพยาเสพติดและสามารถเลิกได้ 1-2 คน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9

4. ระดับปัจจัยทางจิตสังคมและความตั้งใจเลิกยาเสพติด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.80) รองลงมาคือ เจตคติต่อการเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.76) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของเด็กและเยาวชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$, S.D.=0.86) และความตั้งใจ

เลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, S.D.=1.30)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติดกับความตั้งใจเลิกยาเสพติด ผลการศึกษาพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเลิกยาเสพติด ($r=.306$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจเลิกยาเสพติด ($r=.260$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ส่วนด้านเจตคติต่อการเลิกยาเสพติดนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเลิกยาเสพติด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าสหสัมพันธ์ (r) ระหว่างเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติดกับความตั้งใจเลิกยาเสพติด

ปัจจัยที่ส่งผล	เจตคติต่อการเลิกยาเสพติด	การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติด	ความตั้งใจเลิกยาเสพติด
- เจตคติต่อการเลิกยาเสพติด	1	.193**	.322**	.078
- การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง		1	.456	.306**
- การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติด			1	.260**
- ความตั้งใจเลิกยาเสพติด				1

6. ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ผลการศึกษาพบว่า มีเพียงปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีค่า B เท่ากับ .170 และ .151

ตามลำดับ แต่ไม่พบว่าปัจจัยเจตคติต่อการเลิกยาเสพติดส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติด โดยปัจจัยทั้งสามสามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนได้ ร้อยละ 10 (Adjusted R²=.100) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (B) ของปัจจัยเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติด ที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน

ตัวแปรทำนาย	B	Beta	T	p
เจตคติต่อการเลิกยาเสพติด	-.017	-.018	-.269	.788
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.170	.239	3.261	.001
การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติด	.151	.157	3.261	.040
Constant	2.378			
F	8.864			
R ²	.112			
Adjusted R ²	.100			

■ อภิปรายผล

1. ความสัมพันธ์ของเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติดกับความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนโดยใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการเลิกยาเสพติดมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความตั้งใจเลิกยาเสพติดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($r=0.306$, $r=0.260$) จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า หากเด็กและเยาวชนให้น้ำหนักคะแนนกลุ่มอ้างอิงได้สูง กลุ่มนั้นก็จะเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนสูงด้วยเช่นเดียวกัน แต่หากให้น้ำหนักคะแนนกลุ่มอ้างอิงกลุ่มใดต่ำก็มีความหมายในทางกลับกัน เป็นไปตามทฤษฎีระบบความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับตัวเด็กและเยาวชน (Biological Systems Theory) โดยทฤษฎีได้แบ่งระดับความสัมพันธ์ของเด็กกับสิ่งแวดล้อมเป็นชั้น ๆ เริ่มจากบุคคลใกล้ชิดที่สุด ได้แก่ บิดามารดาหรือผู้ที่เลี้ยงดูพี่น้องร่วมสายโลหิต ญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ เพื่อนบ้าน กลุ่มเพื่อน ไปจนถึงสถาบันต่าง ๆ ซึ่งหากเด็กและเยาวชนมีความใกล้ชิดผูกพันกับบุคคลเหล่านี้ โดยทั้งสองฝ่ายต่างมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ก็มีโอกาสดังกล่าวแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดและทัศนคติร่วมกัน ก็มีแนวโน้มที่เด็กและเยาวชนจะมีทัศนคติความคิดคล้อยตามกลุ่มเหล่านั้นได้ ซึ่งยังมีความผูกพันมาก ให้ความสำคัญมากก็จะมีเจตคติที่จะกระทำพฤติกรรมตามกลุ่มเหล่านั้นเพิ่มมากขึ้นด้วย (บวร งามศิริอุดม, 2545) ทั้งนี้เป็นการสนับสนุนความเชื่อของทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน

โดยกล่าวว่า หากบุคคลให้ความสำคัญกับกลุ่มอ้างอิงมาก ก็จะเห็นด้วยกับความคิด ทัศนคติ ค่านิยมหรือความคิดเห็นของกลุ่มอ้างอิงนั้น นำไปสู่การคล้อยตามและความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมเป้าหมายตามความคาดหวังของกลุ่มอ้างอิง (สุวรรณ วิริยะประยูร, ม.ป.ป.) และสอดคล้องกับทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างของ Edwin H. Sutherland ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่เป็นความผิดเกิดจากการคบหาสมาคม มีความผูกพันใกล้ชิดซึ่งกัน ลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นตัวสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พฤติกรรม ความคิด ทัศนคติจนเกิดความคิดเห็นด้วยกับพฤติกรรมของกันและกัน ซึ่งหากเรียนรู้ว่าเพื่อนหรือบุคคลที่ตนคบหาสมาคมด้วย มีความคิดที่จะเลิกยาเสพติด บุคคลนั้น ๆ ก็มีแนวโน้มที่จะมีความคิดหรือทัศนคติเช่นเดียวกัน และแสดงพฤติกรรมตามบุคคลที่คบหาสมาคมอยู่ด้วย (จากรุวรรณ คงยศ, 2551) โดยเฉพาะในกลุ่มเพศชายที่รับรู้ว่าเป็นเพื่อนของตนนั้นเคยดื่มหรือดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขีรถยนต์และมองว่าการกระทำเช่นนี้เป็นเรื่องธรรมดา ก็มีแนวโน้มที่ชายผู้นั้นจะตัดสินใจดื่มแอลกอฮอล์ก่อนที่จะมีการขับขีรถยนต์ด้วยเช่นกัน (Moan & Rise, 2011) แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมต่อการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu et al. (2018) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความตั้งใจเลิกยาเสพติดของผู้ใช้ยาเสพติดชาวจีนในบริบทของการสนับสนุนทางสังคม โดยให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำการประเมินตามความคิดของตนเอง ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนจากเพื่อนหรือบุคคลที่อยู่ในสถานภาพเดียวกัน จะมีอิทธิพลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ที่เสพยาบ้า

ในงานศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติดมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผน โดยอธิบายได้ว่าถ้าเด็กและเยาวชนที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติดสูง จะมีความตั้งใจเลิกยาเสพติดสูง หรือกล่าวได้ว่าบุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมเป้าหมายตามที่ต้องการได้ บุคคลนั้นก็จะมีความตั้งใจทำพฤติกรรมเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น (สุวรรณ วิริยะประยูร, ม.ป.ป.) ดังนั้นหากเด็กหรือเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสพยาเสพติด รับรู้ว่าคุณมีความสามารถที่จะควบคุมพฤติกรรมให้เลิกเสพยาเสพติดได้ โดยมีช่องทางขอความช่วยเหลือ รู้จักบุคคลที่จะสามารถให้ความช่วยเหลือสนับสนุนได้ รับรู้ว่าคุณมีความสามารถที่จะปฏิเสธการเสพยาเสพติดได้ สามารถหลีกเลี่ยงสถานการณ์หรือบุคคลที่ชักจูงให้เสพยาเสพติดได้ ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความมั่นใจ ส่งผลให้เกิดความตั้งใจ และเลิกเสพยาเสพติดได้สำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Moan และ Rise (2011) ศึกษาเรื่องการนำทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนมาทำนายความตั้งใจที่จะไม่ดื่มแอลกอฮอล์และขับซี้รถยนต์ กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นเพศชายและเพศหญิง อายุต่ำกว่า 35 ปี และสูงกว่า 35 ปีขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่างโดยเฉพาะในกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี ซึ่งมีความตรงในการทำนายพฤติกรรมความตั้งใจที่จะไม่ดื่มแอลกอฮอล์และขับซี้รถยนต์ได้ดีที่สุด และมีงานวิจัยเทียบเคียงกับผลการศึกษาค้นคว้านี้ Huchting, Lac, และ LaBrie (2009) ได้ศึกษาทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนของสมาชิกชมรมผู้บริโภครถยนต์จากกรณีศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมไม่มีผลต่อความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมเป้าหมาย แต่ปัจจัยดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการกระทำพฤติกรรมเป้าหมาย

ปัจจัยเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด ไม่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเลิกยาเสพติดนั้น อาจเป็นสิ่งที่บ่งชี้ได้ว่า เด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยรุ่นแม้จะมีเจตคติต่อยาเสพติดเป็นอย่างไร หากแต่ด้วยพัฒนาการตามช่วงวัยที่เรียกว่า วัยหัวเลี้ยวหัวต่อมักใฝ่หาความรู้ อยากเห็น อยากลองของใหม่ รักพวกพ้อง รักเพื่อน เชื้อเพื่อน และมองหาแบบอย่างเพื่อดำเนินรอยตามแบบ ส่งผลให้แนวโน้มการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแบบของกลุ่มบุคคลรอบข้างหรือสถานการณ์ในขณะนั้นมากกว่า ทัศนคติที่ผิด ๆ เกี่ยวกับการใช้สารเสพติดในวัยรุ่น เช่น การเสพยาไอซ์ ทำให้ผอม ผิวขาว การเสพยาบ้าทำให้เพิ่ม

ความตื่นเต้นในการมีเพศสัมพันธ์ อ่านหนังสือได้นานขึ้น ทำให้มีกำลังวังชา ทำให้มีจิตใจแจ่มใส ทำให้มีความสุขที่ดี ทำให้สติปัญญาดี สามารถรักษาโรคบางอย่างได้ จากทัศนคติดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกอยากลองใช้ จนมีการติดสารเสพติดนั้นในที่สุด (กรมสุขภาพจิต, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภา อัจฉรินทร์ (2559) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับความตั้งใจในการหยุดดื่มของผู้ติดสุราที่กลับไปดื่มซ้ำ พบว่า ทัศนคติต่อการดื่มสุรากับความตั้งใจในการหยุดดื่มสุรา มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า หากผู้ติดสุราที่กลับไปดื่มซ้ำมีทัศนคติที่ดีต่อการดื่มสุราเพิ่มมากขึ้น ความตั้งใจในการหยุดดื่มสุราก็จะลดน้อยลง

2. ปัจจัยเจตคติต่อการเลิกยาเสพติด การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติด ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทดสอบอิทธิพลของตัวแปรต้นตามอำนาจทำนายโดยสัมประสิทธิ์ถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีค่า B เท่ากับ .170 และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีค่า B เท่ากับ .151 ตามลำดับ และปัจจัยทั้งสามสามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชนได้ ร้อยละ 10 (Adjusted R² = .100) สอดคล้องกับที่ นุชนาด แก้วมาตร และคณะ (2560) พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเยาวชนที่ใช้สารเสพติดได้แก่ ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนทางสังคม ซึ่งสามารถทำนายความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดของเยาวชนที่ใช้สารเสพติดได้ถึงร้อยละ 15 และจากงานวิจัยของ พรทิพย์ โชครุ่ง, ภรภัทร เสงอุดมทรัพย์, ดวงใจ วัฒนสินธุ์, และ เวทีส ประทุมศรี (2559) ที่ศึกษาผลของโปรแกรมเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการเลิกเสพยาต่อความตั้งใจในการเลิกเสพยาของผู้ติดสารแอมเฟตามีน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่เข้ารับการรักษาเสพยาเสพติดเพศชาย จำนวน 24 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน กลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการเลิกเสพยาในรูปแบบกลุ่ม ผลการทดลองพบว่า โปรแกรมเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการเลิกเสพยาแบบกลุ่มส่งผลให้ความตั้งใจเลิกเสพยาของผู้เสพติดสารแอมเฟตามีนนั้นเพิ่มขึ้น ในส่วนของการวิจัยครั้งนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ Moan และ Rise (2011) ศึกษาเรื่องการนำทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนมาทำนายความ

ตั้งใจที่จะไม่ดื่มแอลกอฮอล์และขับซีรียนต์ กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นเพศชายและเพศหญิง อายุต่ำกว่า 35 ปี และสูงกว่า 35 ปีขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า การนำทฤษฎีการกระทำพฤติกรรมตามแผนมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเพื่อทำนายพฤติกรรมความตั้งใจที่จะไม่ดื่มแอลกอฮอล์และขับซีรียนต์นั้น สามารถทำนายความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมได้ร้อยละ 10 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายปัจจัยเฉพาะตัวจึงมีความแตกต่างกันทำให้การทำนายในภาพรวมของการใช้กรอบทฤษฎีนี้มีอิทธิพลในการทำนายพฤติกรรมได้ต่ำ เทียบเคียงได้กับการศึกษาในครั้งใหม่ที่พบว่า ปัจจัยทั้งสามมีอิทธิพลกับความตั้งใจเลิกยาเสพติดในระดับที่ต่ำนั้นอาจจะมีสาเหตุมาจากความหลากหลายของปัญหาภายในแต่ละบุคคล จากการศึกษาพบว่า ปัญหาสังคมส่วนใหญ่ล้วนมีสาเหตุจากปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมทางสังคม ตามทฤษฎีอาชญาวิทยาของกลุ่มแนวคิด Life-Course Theory โดย Sampson และ Laub (2003) มองว่าวัยรุ่นหรือเด็กและเยาวชน “เป็นช่วงอายุที่มีปัญหามากกว่ากลุ่มอื่น ๆ” เป็นวัยที่มีการกระทำผิดมากที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี (วณัญญา แก้วแก้วปาน, 2560) สาเหตุหลักของการติดยาเสพติดของวัยเด็กและเยาวชนมาจากปัจจัยภายในของตัวเด็กเองที่มีลักษณะอยากสู้ออยากลอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ไม่มีความรู้เรื่องสารเสพติด ประสบความล้มเหลวในชีวิต หรือเกิดจากการเจ็บป่วย และปัจจัยภายในครอบครัว เช่น บุคคลในครอบครัวติดสารเสพติด ครอบครัวไม่มีความอบอุ่น มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน การหย่าร้างและแต่งงานใหม่ของหัวหน้าครอบครัว พ่อแม่ไม่เข้าใจลูก รักลูกไม่เท่ากัน และมีการเปรียบเทียบระหว่างลูกแต่ละคนหรือเปรียบเทียบกับลูกเพื่อนบ้าน ส่วนปัจจัยภายนอกนั้นพบว่า สิ่งแวดล้อมที่มีแหล่งผลิตหรือแหล่งระบาดของยาเสพติดที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ตัวอย่างจากสื่อต่าง ๆ หรือการที่สังคมไม่เปิดโอกาสหรือไม่ยอมรับผู้ติดยาได้กลับเข้ามาสู่สังคมปกติ หรือเด็กบางรายอาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย เป็นต้น รวมถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น เศรษฐกิจตกต่ำ ว่างงาน มีหนี้สินล้นพ้นตัว กลุ่มใจที่เป็นหนี้ก็ไปกินเหล้าหรือสูบบุหรี่ทำให้เมาเพื่อที่จะได้ลืมเรื่องหนี้สิน บางคนต้องการรายได้เพิ่มขึ้นโดยพยายามทำงานหนักมากขึ้นทั้งที่ร่างกายอ่อนเพลียมาก จึงรับประทานสารกระตุ้นประสาทเพื่อให้สามารถทำงานต่อไปได้ และหากทำอยู่เป็นประจำก็จะเกิดการติดสารเสพติดนั้นได้ (กรมสุขภาพจิต, 2559)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

หน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติด ควรมีการวางแผนการบำบัดรักษาที่เหมาะสมและสนับสนุนให้ผู้ป่วยเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านจิตใจหลังจากเข้ารับการรักษาทางร่างกายแล้ว พร้อมทั้งให้ความรู้เรื่องการป้องกันการติดยาเสพติดซ้ำและส่งเสริมให้ผู้ป่วยเข้าร่วมกลุ่มประคับประคองทางสังคม เช่น กลุ่มผู้เลิกยาเสพติดนิรนาม ชมรม/กลุ่มต่อต้านยาเสพติด เพื่อให้ผู้เลิกยาเสพติดใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยที่เกิดขึ้น พบว่า สองตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อตัวแปรตามต่ำ (ทำนายได้เพียงร้อยละ 10) ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรทำการศึกษาในเชิงทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเดิมเป็นฐานข้อมูล และเพิ่มโปรแกรมบำบัดยาเสพติดแล้วเปรียบเทียบระดับความตั้งใจเลิกยาเสพติดก่อนและหลังการให้โปรแกรมบำบัดยาเสพติด หรือทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจเลิกยาเสพติดโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตพฤติกรรม เป็นต้น

3. การศึกษาปัจจัยการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ควรศึกษาเพิ่มเติมจากบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความคิด ความตั้งใจเลิกยาเสพติดของเด็กและเยาวชน เช่น ดารา นักแสดง นักร้อง บุคคลที่มีชื่อเสียง หรือ net idol ผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต หรือบุคคลที่มีวัยใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง และสามารถเลิกยาเสพติดได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2559). ยาเสพติด: เยาวชนไทยต้องรู้... แต่ไม่ต้องลอง. สืบค้นจาก <https://is.gd/a17gjV>
- จารุวรรณ คงยศ. (2551). การปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพเรือนจำ: ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำคลองเปรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ณัฐกานต์ จันทร์ราช. (2561). ผลการศึกษากลุ่มพฤติกรรมทางปัญญาที่มีต่อความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดของผู้ติดยาเสพติด. *J Med Health Sci*, 25(1), 38-49.
- นุชนาด แก้วมาตร, จินห์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส, พิชามณูย์ ปุณโณทก, ภาคินี เดชชัยยศ, และ ศรวิษณุ บุญประชุม. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการเลิกสารเสพติดของเยาวชนที่ใช้สารเสพติด. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 11(1), 133-141.

- บวร งามศิริอุดม. (2545). ทำอย่างไร? ให้วัยรุ่นมีสุขภาพดี. *วารสารการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 25(1), 83-88.
- พรทิพย์ โชครุ่ง, ภรณ์ทร เสงอุดมทรัพย์, ดวงใจ วัฒนสินธุ์, และ เวทีส ประทุมศรี. (2559). ผลของโปรแกรมเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการเลิกเสพยาต่อความตั้งใจในการเลิกเสพยาของผู้เสพยาติตสารแอมเฟตามีน. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร*, 32(3), 37-50.
- วนัญญา แก้วแก้วปาน. (2560). สัมพันธภาพครอบครัวกับปัญหาการกระทำความผิดในวัยรุ่น Family relationship with problem of delinquency in adolescence. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(1), 361-371.
- วัน เดชพิชัย. 2535. *คู่มือการวิจัยและการประเมินผลโครงการทางการศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์*. ปัตตานี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- สำนักงาน ปปส. ภาค 7. (2560). ส่วนวิเคราะห์ข่าวและเฝ้าระวัง 2560. สืบค้นจาก https://www.oncb.go.th/ONCB_OR7/Pages/Event.aspx
- สำนักงานศาลยุติธรรม. (2558). รายงานสถิติคดีของศาล ท้าวราชาอาณาจักร. สืบค้นจาก <https://oppb.coj.go.th/th/content/category/detail/id/8/cid/2095/iid/18073>
- สุภา อัครจันทร์. (2559). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความตั้งใจในการหยุดดื่มของผู้ติดสุราที่กลับไปดื่มซ้ำ (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุวรรณา วิริยะประยูร. (ม.ป.ป.). พฤติกรรมการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน. สืบค้นจาก <http://www.me.a.or.th/download/view/206>
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50, 179-211.
- Bashirian, S., Hidarnia, A., Allahverdipour, H., & Hajizadeh, E. (2012). Application of the theory of planned behavior to predict drug abuse related behaviors among adolescents. *Journal of Research in Health Sciences*, 12(1), 54-60.
- Huchting, K., Lac, A., & LaBrie, J. W. (2009). An application of the theory of planned behavior to sorority alcohol consumption. *National Institutes of Health Public Access Author Manuscript*, 33(4), 538-551.
- Liu, L., Wang, H., Chui, W. H., & Cao, L. (2018). Chinese drug users' abstinence intentions: The role of perceived social support. *Journal of Drug Issues*, 48(4), 519-535.
- Martin, R. A., Stein, Lynda A. R., Clair, A., Cancilliere, M. K., Hurlbut, W., & Rohsenow, D. J. (2015). Adolescent substance treatment engagement questionnaire for incarcerated teens. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 57, 49-56.
- Moan, S. I., & Rise, J. (2011). Predicting intentions not to "drink and drive" using an extended version of the theory of planned behavior. *Accident Analysis and Prevention*, 43(2011), 1378-1384.
- Sampson, R. J., & Laub, J. H. (2003). Life-course desisters? Trajectories of crime among delinquent boys followed to age 70. *CRIMINOLOGY*, 41(3), 555-592.